

Управни суд угрожава узбуњиваче

Управни суд игнорише Закон о заштити узбуњивача тако што приликом изрицања пресуда не узима у обзир наводе о одмазди коју узбуњивачи трпе због свог узбуњивања, показује пракса Пиштаљке. Будући да запослени у државним органима отказ или премештај – најчешћи облик одмазде према узбуњивачима – могу побијати једино пред Управним судом, оваква пракса угрожава више од три четвртине узбуњивача (78%) у Србији, показују подаци Пиштаљке. У седам окончаних процеса које су адвокати Пиштаљке водили пред Управним судом, овај суд у пет случајева образлажући своје одлуке није уопште разматрао одредбе Закона о заштити узбуњивача, иако је то тужбама тражено.

Две пресуде садрже образложења која се једним делом односе на Закон о заштити узбуњивача, али је суд, углавном штуро, наводио да узбуњивач није учинио вероватном везу између претрпљене штетне радње и извршеног узбуњивања.

Таква пракса Управног суда настављена је и у поступку окончаном пре месец дана у којем је узбуњивача заступао правни тим Пиштаљке. Узбуњивач Владимир Пантић из Ваљева добио је

пресуду у своју корист, али не због навода да је узбуњивач већ због повреде Закона о општем управном поступку.

Суд је поништио решење Жалбене комисије града Ваљева пошто се Владимир Пантић жалио тој комисији да га је градска управа, након што је својим шефовима указао на незаконитости приликом издавања грађевинских и других дозвола, распоредила на друго радно место. Узбуњивач је до тада радио управо посао издавања грађевинских дозвола, али је пре премештаја одбио да појединим инвеститорима изда незаконита решења. Донет је нов правилник о систематизацији, Пантић је склоњен са извора информација јер му је додељено радно место ван управне зграде и посао који до тада није радио.

Наглашавајући да је решење о премештају чин одмазде због пријављених незаконитости узбуњивач је упутио жалбу надлежној комисији града Ваљева која је одбијена. Жалбена комисија није ценила наводе о узбуњивању као узроку премештаја.

У пресуди Управног суда наводи се да је суд посебно ценио наводе тужбе који указују да Пантићев премештај представља штетну радњу у вези са узбуњивањем. Суд је међутим заузео став да тужилац није учинио вероватним да решење жалбене комисије представља штетну радњу. Само пар месеци раније, Управни суд је пресудио у корист узбуњивача Златка Бабића, а да у образложењу те одлуке ни једном речју није поменуо Закон о заштити узбуњивача. Комунални инспектор Бабић је у својим пријавама указивао на то да поједине његове колеге „гледају кроз прсте“ уличним продавцима и на тај начин прибављају себи имовинску корист. Суд је уважио тужбу узбуњивача због повреда Закона о општем управном поступку.

Како Управни суд заобилази Закон о заштити узбуњивача види се и на примерима спорова узбуњивача који су тражили додељивање привремене мере као што је Душко Петровић. Њему је суд одбио захтев за привремену меру јер Закон о управним споровима не познаје такав институт. Тако је једно од најефикаснијих средства заштите узбуњивача, каквим се привремена мера показала у досадашњој пракси, одузето као модел заштите на Управном суду. Овакав став суда је проблематичан јер се њиме одбацује примена чак три закона који прописују могућност изрицања привремене мере, а то су Закон о заштити узбуњивача, Закон о извршењу и обезбеђењу и Закон о парничном поступку.

На исход свих ових процеса одредбе Закона о заштити узбуњивача, који је у светским оквирима оцењен као „златни стандард“, нису имале никакав утицај. Пракса Пиштаљке показује да су узбуњивачи добијали или губили спорове на Управном суду само у зависности од тога да ли је послодавац кога су тужили због наводне одмазде повредио Закон о општем управном поступку, Закон о управним споровима и друге законе.

На срећу српских узбуњивача пракса додељивања привремених мера на вишим судовима је супротна пракси Управног суда у Београду. Наиме, виши судови широм Србије ефикасно примењују Закон о заштити узбуњивача управо институтом привремене мере којим одлажу дејство управних аката.

Новак Грујић

03.04.2019.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
4 У-уз 8/18
8. март 2019. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Весне Лазаревић, председника већа, Јелице Пајовић и Весне Чогурић, чланова већа, са судским саветником Весном Мутаџић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Златка Бабића из Београда, чији је пуномоћник Јелена В. Стојановић, адвокат из Београда, Улица чајничка бр. 11/5, против тужене Жалбене комисије града Београда, ради поништаја решења, ХХХ-01 број 117-29/2018 од 18. априла 2018. године, у предмету из радног односа - оцењивање, у нејавној седници већа, одржаној дана 8. марта 2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА решење Жалбене комисије града Београда, ХХХ-01 број 117-29/2018 од 18. априла 2018. године, и **ВРАЋА** предмет надлежном органу на поновно одлучивање.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени орган, Жалбена комисија града Београда, да тужиоцу, Златку Бабићу из Београда, Улица браће Југовића бр. 10, на име накнаде исплати износ од 15 евра од дана пријема пресуде, исплатити износ од

ВЕСТИ

Тело кинеског узбуњивача пронађено после 16 година

Тело једног кинеског учитеља који је нестао пре више од 16 година пронађено је закопано испод школе у којој је радио. Учитељ који се звао Денг Шипинг одбио је да прими радове на новом спортском игралишту сматрајући да је лоше изграђено. Човек који је био задужен за изградњу признао је да је убио и закопао Денга у јануару 2003. године. Пре него што је нестао, Денг је тврдио да је предузимач проневерио новац и уграђивао лошији материјал. „Игралиште су градили рођаци директора школе“, каже син Денга Шипинга. „Мој отац је био задужен за надзор и није хтео да потпише пријем радова. Пријавио је све што се десило влади. Тада је нестао“.

Шпанија се спрема да усвоји закон о заштити узбуњивача

Шпанија би могла да постане прва чланица Европске уније која ће у своје законодавство укључити недавно усвојену директиву ЕУ о

X
Xnet

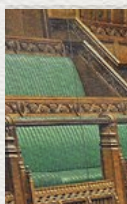
узбуњивању. Такозвано транспоновање могло би да се деси до краја ове године, јер је нацрт закона поднет шпанском конгресу 13. јуна. Нацрт је урадила невладина организација Xnet из Барселоне, која је као и Пиштаљка чланица Међународне мреже за узбуњивање, а подржала га је и група шпанских посланика. Xnet предлаже да државни органи могу да реагују и на основу анонимних пријава и да узбуњивачи могу да бирају унутрашње, спољашње или узбуњивање јавности. Предлагач је после консултација одустао од идеје да се направи посебна агенција за заштиту узбуњивача или специјализовани суд, као што постоји посебан суд за родно насиље. Оцењено је да би у овом тренутку то било преамбициозно јер би морали да се мењају многи закони.

Британски посланици траже независну институцију за заштиту узбуњивача

Група британских посланика затражила је успостављање независне институције за заштиту узбуњивача, пошто је извештајем посланика из свих странака утврђено да они који пријаве неку незаконитост претрпе озбиљну личну и професионалну штету.

Докази прикупљени за тај извештај у разговорима са више од 300 узбуњивача показују да су они били изложени лажним оптужбама послодавца, да им је било наређено да ћуте, да су им плате биле смањене или су били отпуштени, да им је углед урушен, да нису могли нигде да се запосле у својој струци и да су често морали да плаћају високе судске трошкове. Таква одмазда утицала је и на ментално здравље испитаних, од којих су неки покушали и да се убију.

„Узбуњивачи су прва линија одбране од корупције, злочина и заташкавања“, наводи се у извештају. „Упркос непоорецивој користи за друштво, многе организације нападају узбуњиваче, због чега узбуњивачи трпе стигматизацију и постају жртве.“ Због тога се тражи прављење независне институције која би поставила стандарде за послодавце, штитила узбуњиваче и кажњавала организације и појединце који крше њена правила. Ово је први пут да нека државна институција критикује Закон о обелодањивању у јавном интересу усвојен 1998. године, који нуди одређену заштиту узбуњивачима и први је закон усвојен после америчког. „Закон не штити оне који пријављују незаконитости и потребна му је радикална измена“, наводи се у извештају. ■

Директор „Фијат Крајслер Аутомобила“ тврди да је узбуњивач

Компанија „Фијат Крајслер Аутомобили (ФЦА)“, један од главних произвођача возила на свету, води спор са шефом продаје који тврди да је узбуњивач. „ФЦА“ је од савезног суда у Детроиту тражио да не прихвати став Рида Бигланда, који и даље формално води продају аутомобила на северноамеричком континенту, да је узбуњивач и да му је плата смањена за 90% пошто је сарађивао са Комисијом за хартије од вредности у истрази пословања „ФЦА“. Компанија је наводно лажирала податке о продаји, тврдећи да продаје много више возила него што је стварно продавала.

„ФЦА“ пред судом наводи да Бигланд није сам пријавио ништа надлежној комисији, већ да је то урадила сама компанија, и да – ако је било нерегуларности – онда је заправо сам Бигланд прекршио закон. Амерички медији претпостављају да ће се „ФЦА“ нагодити са својим директором. ■

Етичко-технолошке недоумице

Запослени у технолошким компанијама треба да имају право да знају када раде на пројектима који им нису етички прихватљиви, изјавио је бивши радник Гугла Џек Поулсон. Он је прошле године дао отказ због плана Гугла да направи цензурисани претраживач за кинеско тржиште. „Верујем да запослени имају право да знају ако би њихов рад довео до убијања или укидања људских права и слобода. Треба нам могућност да они изразе своје неслагање а да не морају да иду право новинарима“, рекао је Поулсон за британски „Гардијан“.

Поулсон је направио платформу „Тех инквјери“ која треба да помогне свим програмерима који су имали сличну недоумицу као он прошле године. ■

Медицинске сестре у Калифорнији добиле заштиту

Медицинске сестре и особље у болницама у Калифорнији добили су заштиту од дискриминације и одмазде пошто је гувернер те савезне државе потписао закон који је тражен годинама. Притисак да се uvede обавезна заштита узбуњивача у болницама појачан је пошто је 2015. године једна медицинска сестра пријавила да се због смањења трошкова угрожава безбедност пацијената и крше радни прописи. Пре тога је друга сестра била физички нападнута док је покушавала да пријаве неправилности у својој болници. ■

Цури на све стране

Пише: **Миљан Милановић**
адвокат
Пиштаљке

Након обилних падавина током јуна, на згради Првог основног суда у Београду освануло је обавештење: „Због ванредних околности суд неће радити 24.6.2019“.

Градом су кружиле наводне фотографије оштећене зграде суда а на друштвеним мрежама снимци бујице која је продирала у архивске просторије. Ако су снимци аутентични, помислио сам, тешко да ће све бити санирано за један дан.

И сутрадан је истакнуто обавештење да суд неће радити тог дана, да би потом рок би продужен до 1. јула, а затим до 8. јула. На основу разговора са запосленима у суду, који су потврдили да је стање у згради врло лоше, као и на основу фотографија које су процуреле, било је већ тада очигледно да суд неће почети да ради до најављеног рока.

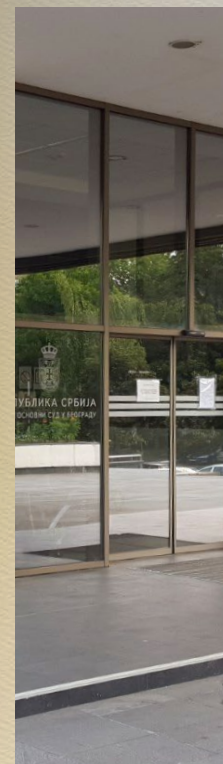
То је потврдило и следеће обавештење, које је почетак рада одгодило још једном, сада за 22. јул. Претпостављате, уследило је још једно обавештење. Суд неће радити до 26. јула. Према незваничним информацијама, ситуација у згради је толико лоша да суд сигурно неће почети да ради пре јесени.

Зграда Првог основног суда свечано је отворена пре мање од пет година. За куповину, реновирање и опремање зграде, према писању медија, уложено је 13 милиона евра.

За улагање од неколико милиона евра у адаптацију зграде могло се очекивати да издржи прву већу временску непогоду.

То што се на сваких седам дана почетак рада суда одлаже за још седам или 15 дана, у ситуацији када је већ јасно да последице поплаве неће бити саниране у том року, представља уобичајен однос државе према грађанима. За пропусте у раду нико не сноси одговорност, а последице трпе грађани.

Уверења да се против њих не води кривични поступак, уверења да нису лишени родитељског права, оверу докумената за иностранство грађани су морали да обављају у Другом и Трећем основном суду у Београду, што је проузроковало велике гужве и задржавања на шалтерима ових судова. Штета је причињена и због одлагања великог броја суђења, што утиче на додатно пролонгирање и онако маратонских поступака. Услед пропуста државе да обезбеди континуитет у функционисању најважнијих институција, у овом случају

највећег суда у републици, грађанима је онемогућено или отежано остваривање уставом гарантованих права.

Слично је било и када су недавно штрајковали запослени у појединим општинским службама за катастар непокретности, што је онемогућило грађане да дођу до листова непокретности и потпуно паралисало промет непокретности у овим општинама.

Фотографије које су доспеле у јавност, на којима се виде поплавлени пакети са пошилкама, проваљени плафони и почупани каблови у просторијама суда, нису давале основа за оптимизам да ће се последице поплаве санирати брзо, свакако не за седам дана. озбиљност и размере штете показује чињеница да се ни после месец дана од поплаве не зна када ће суд заиста почети да ради, нити колика је причињена материјална штета.

Према незваничним информацијама, поплављен је одређен број предмета у писарницама и архиви, али највећи проблем представља то што се не зна у каквом су стању рачунарска мрежа и сервери на којима се чува комплетна електронска евиденција о свим предметима у суду. Нико из суда или Министарства правде није саопштио да ли негде постоји резервна копија података о предметима, па се оправдано страхује да таква копија не постоји. Губитак података из електронске евиденције представљао би најтежу последицу поплаве, а непостојање резервне копије ових података несхватљив немар, али и огроман простор за потенцијалне злоупотребе. Одмах сам се сетио прича које су кружиле приликом селидбе судова из Палате правде. Према тим, додуше непотврђеним причама, наводно се дешавало да комплетни списи предмета за одређену своту новца „нестану“ приликом селидбе до зграде суда. Наводно се дешавало да су предмети налажени и у окнима лифтова.

ОБАВЕШТАВАМО ВАС ДА ПРВИ ОСНОВНИ СУД У БЕОГРАДУ У БУЛЕВАРУ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ БРОЈ 42А УСЛЕД ВАНРЕДНИХ ОКОЛНОСТИ (ПОСЛЕДИЦА ПОПЛАВЕ) НЕЋЕ РАДИТИ ДО 26. ЈУЛА 2019. ГОДИНЕ.

Рочишта која су заказана пред овим судом у терминима ове недеље, неће се одржавати, а странке ће бити обавештене писаним путем о новим терминима заказаних рочишта. Рад Кривичног одељења, Одељења за претходни поступак и Одељења за извршење на основу веродостојне исправе, одвијаће се по распореду и неометано у згради Првог основног суда у Београду, Булевар Зорана Ђинђића број 104.

Сва писмена у поступцима пред Првим основним судом у Београду се могу непосредно предати у згради Првог основног суда у Београду у Булевару Зорана Ђинђића број 104.

Међународна овера докумената – Апостил и пуна легализација јавних исправа ће се привремено (до поновног успостављања рада суда) вршити у згради Трећег основног суда у Београду, Булевар Михаила Пупина број 16.

Издавање уверења, из надлежности основног суда, осим уверења о лишењу пословне способности (која се не могу издавати до поновног успостављања рада суда), грађани могу захтевати пред Другим основним судом у Београду и Трећим основним судом у Београду.

Издавање потврда правноснажности и извршности, привремено ће се (до поновног успостављања рада суда) вршити у згради Првог основног суда у Београду у Булевару Зорана Ђинђића број 104.

ХВАЛА НА РАЗУМЕВАЊУ.

УПРАВА ПРВОГ ОСНОВНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Количина новца које је потрошена за опремање и реновирање зграде подразумевала би да су и предмети у физичком облику и сервери са подацима заштићени од физичких оштећења, да се, на пример, налазе у просторијама заштићеним противпожарним и водонепропусним вратима, као и да постоји резервна копија података које се чува на безбедној локацији, што је једно од основних правила информатичке безбедности. На крају може се рећи да је ова поплава још једном показала све рупе система. То је била само још једна потврда модела по ком систем функционише – велика количина новца се уложи у неки „епохалан пројекат“, који првом приликом покаже да је у питању само још једно „Потемкиново село“.